

ГАЗЕТА ДЛЯ СТУДЕНТІВ І ПРО НИХ

ВІСНИК ІСТІФАКУ

ЛИСТОПАД
2012 року

У ЦЬОМУ ВИПУСКУ

СЛОВО ДЕКАНА

Листопад... Останній місяць осені. Він подарував нам не по-осінньому теплі дні та багато позитивних (і не зовсім) емоцій. І студенти, і викладачі відзначили день студента (дехто зі студентів відсвяткував цей день занадто феєрично), тривали трудові будні (такі «довгоочікувані» модульні контрольні роботи та колоквиуми), тішила своїми здобутками студентська наука (участь у конференціях та форумах), вирувало культурне життя (його апогеєм стала виставка «Vivo Talento!»). І зараз всі в очікуванні зими – чудової пори року, яку ми любимо за її білосніжні килими, щипучий морозець, купу подарунків на зимові свята.

А ще на нас чекає сесія, як завжди сповнена несподіванок, радощів і розчарувань. Сподіваюсь, її результати підтвердять реноме факультету, як одного з найпотужніших і найстабільніших факультетів університету. Тож успіху всім і пам'ятайте: після сесії КАНІКУЛИ!

Кіровоград - Софія - Стара Загора -
Кіровоград

ст.5

Музей, студенти, і ... С. І. Шевченко

ст. 4

Людина і політика: актуальні проблеми сучасності

ст. 2-3

ФІЗИКА, БОГ ТА ВЕЛИКИЙ АДРОННИЙ КОЛЛАЙДЕР: розмова з кіровоградським вчителем, який щойно повернувся з центру світової науки

ст. 6

Таємнича посмішка

ст. 14

Memento more! Варто переглянути

ст. 13

Студентські ляпи. Особиста колекція
О. В. Чорного

ЛЮДИНА І ПОЛІТИКА: актуальні проблеми сучасності

Автор: Березовська Оксана

24 листопада 2012 року на базі кафедри політології та філософії факультету історії та права КДПУ ім. В. Винниченка відбулася Всеукраїнська студентська науково-практична конференція «Людина і політика: актуальні проблеми сучасності».

У конференції взяли участь студенти нашого університету, а також студенти з інших навчальних закладів України (Хмельницького національного університету, Київської гуманітарної академії, Національної академії державного управління при президентіві України, Донецького національного університету, Чорноморського державного університету імені Петра Могили, Буковинського державного фінансово-економічного університету та ін.).

Відкрили пленарне засідання студенти факультету історії та права Кіровоградського державного педагогічного університету ім. В. Винниченка Бондаренко Юлія Олександрівна та Фаур Тимур Ібрагімович, які привітали учасників і

гостей конференції та окресли проблематику пленарного та секційного засідань.

На пленарному засіданні конференції було представлено наступні доповіді студентів:

- **«Ксенотрансплантологія: етичний аспект»** (Бондаренко Ю. О., студентка факультету історії та права КДПУ ім. В. Винниченка);
- **«Співвідношення формального і змістовного в програмуванні»** (Єршов В. В., студент фізикоматематичного факультету КДПУ ім. В. Винниченка);
- **«Перспективи застосування теорії схем до описання електоральної поведінки населення України»** (Манько Є. Є., студент факультету історії та права, КДПУ ім. В. Винниченка);
- **«Інформаційні війни. Інформаційні політичні технології»** (Фаур Т. І., студент факультету історії та права КДПУ ім. В. Винниченка).

У своїй доповіді Бондаренко Ю. О. окреслила проблеми,

пов'язані з трансплантацією людських органів, які існують в Україні та світі, і розкрила один з альтернативних способів донорства – ксенотрансплантологію. Єршов В. В. наголосив, що принципово необхідним є осмислення зв'язку між формальним і змістовним математизованих наук, зокрема, програмування, окреслив філософську модель програми та роль змістової та формальної складових у програмуванні.

У своїй доповіді Манько Є. Є. зробив акцент на основних особливостях теорії схем та історії її дослідження, а також розповів про можливі перспективи застосування даної теорії на наступних виборах. Виступ Євгена відрізнявся змістовністю, жвавістю і навіть жартами, що, звичайно, сконцентрувало увагу аудиторії, яка зацікавилася темою виступу, про це свідчить значна кількість питань, які були задані доповідаючому.

Останнім на пленарному засіданні було заслухано Фаур Т. І., який розкривав досить актуальну на сьогодні тему інформаційних технологій, їх особливостей та механізму застосування, а також звернув увагу на проблеми, які вони породили, окреслив можливі наслідки їх впливу на населення.

Засідання конференції було поділено на чотири секції, в яких розглядалися проблеми співвідношення людини і сучасного світу з різних підходів: морально-етичного, філософського, політологічного і культурологічного. Учасники в своїх доповідях намагалися розглянути і знайти шляхи вирішення найактуальніших проблем сучасності. Конференція виявилась досить плідною і цікавою, як для гостей так і для учасників. Результат конференції – збірка наукових статей.

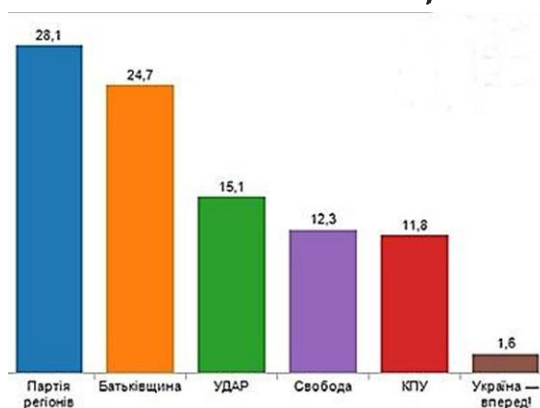
Оргкомітет вдячний всім за участь у заході, а також гарний настрій і атмосферу, яка була під час проведення конференції.

У Кіровоградському обласному художньому музеї відбулася

СТУДЕНТСЬКІ ЛЯПИ

...в Україні щороку випадає 400 мілілітрів опадів...
 ...Чубинського було відправлено в засрання до Аргентинської губернії...
 ...згодом Міністром освіти, науки молоді та спорту став Іван Мазепа...
 ...іноді козаки гарматували свою волю за допомогою шаблі і чарки...
 ...згодом в Україні було встановлено монголо-татарське ігого...
 ...шлях із варяг у Грузію.
 ...наймогутнішим серед слов'янських племен було слов'янське плем'я Друмліпів...
 ...найдавніші люди, які з'явилися в Україні 1 млн. років тому, були дещо схожими на сучасних людей. Ріст близько двох метрів, об'єм голови в два рази більший і при цьому дещо сутуловаті. Мали добре розвинуті кістні м'язи очей...
 ...слов'яни орали землю рилом, іноді простим, а іноді й залізним...

КОЛОНКА ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

Політична реклама...агітації...кандидати...піар...Саме цими явищами ще зовсім недавно було пронизане наше життя і головною причиною цьому стали парламентські вибори, які відбулися 28 жовтня 2012 року. Ще задовго до цієї дати розпочались передвиборчі гонки. Вони були насиченими та різноманітними.

Кожний громадянин України, якому виповнилося 18 років, скористався своїм як правом, так і обов'язком та пішов на виборчі дільниці голосувати. При виході з виборчої дільниці на них чекали ми – команда екзит-полу, яка мала на своїй меті опитати та спрогнозувати результати виборів.

І скажу я вам, що це завдання було не таке вже й легке, як здається на перший погляд. Адже практика екзит-полу існує в Україні зовсім недавно, тому має недосконалу структуру та чималу кількість проблем.

Перш за все, це необізнаність громадян у проведенні анонімного дослідження, і як результат – відчужене ставлення до нас та небажання брати участь. Це дало нам змогу проаналізувати та вивчити не тільки соціальний портрет виборців певних партій та кандидатів, але й перевірити вплив статусних, партійно-ідеологічних та економічних факторів на електоральну поведінку громадян. Визначили, що частина виборців в опитуваннях приховує (з міркувань престижу чи страху) свій вибір.

«Exit-poll 2012» проводили кілька соціологічних контор, проте особливу увагу зосереджено на даних Національного екзит-полу (Фонд «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва, Київський міжнародний інститут соціології та Центр Разумкова), який коштував країні 170 тис. дол.

Як ми бачимо, результати були наступними:

за Партію регіонів проголосувало 28,1% виборців, за ВО «Батьківщина» віддано 24,7% голосів, за «УДАР» – 15,1%, КПУ – 11,8%, «Свобода» – 12,3%, «Україна – вперед!» – 1,6%.

Під час проведення Національного екзит-полу було опитано близько 17 тис. виборців на 400 виборчих дільницях. І кожен агент сумлінно виконував поставлені перед ним завдання для майбутніх прогнозів. Наша робота не пройшла просто так, ми не лише побачили політичні закономірності з іншої сторони, а й виконали свій громадянський обов'язок.

Музей, студенти, і ...

С. І. Шевченко

Автор: Плотніков Євгеній

звітна конференція за результатами архівно-музейної практики 2012 року студентів II курсу факультету історії та права держпедуніверситету ім. В. Винниченка.

Студенти розповіли про проходження практики у відомчому архіві КДПУ ім. В. Винниченка, обласному художньому музеї, музеї історії протипожежної справи обласного управління МНС, Вільшанському музеї історії української та болгарської культур, Новоукраїнському краєзнавчому районному музеї, обласному краєзнавчому музеї, Меморіальному музеї імені Кропивницького, Знам'янському міському і районному музеї, Новомиргородському, Добровеличківському, Онуфріївському, Олександрівському, Устинівському раймузеях, Павлишському педагогічно-меморіальному музеї В. Сухомлинського, краєзнавчому музеї села Підвисоке Новоархангельського району Кіровоградської області, Смілянському, Кам'янському, Чигиринському музеях Черкащини та Жовтководсько-

му музеї Дніпропетровської області. Найбільше студентів працювало у відомчому архіві КДПУ імені В. Винниченка та у Кіровоградському обласному художньому музею. У виступах звучали враження від пройденої практики, йшлося про заходи (екскурсії, підготовка виставок тощо), в яких практиканти брали особисту участь під час проходження практики. Частина з них написала творчі роботи, реферати і статті про вказані архівно-музейні установи.

У підсумку всі студенти висловилися про те, що архівно-музейна практика їм сподобалася і стала корисною. Вони отримали безліч позитивних емоцій, які неможливо було просто передати словами. Другокурсники відчували себе справжніми істориками-краєзнавцями. Всі зійшлися на тому, що даний вид практики є надзвичайно важливим у процесі підготовки майбутніх вчителів історії, оскільки отримані практичні знання зможуть у майбутньому допомогти

реалізувати себе як у педагогічній сфері, так і у краєзнавчій діяльності. Багато студентів висловилося про намір працювати у майбутньому в архівних та музейних установах. По завершенню конференції студенти могли оглянути експозиції художнього музею.

СТУДЕНТСЬКІ ЛЯПИ

- ...Село ж після війни крім того, що не мало технічного оснащення, коней та великих рогатих скотів, воно ще й втратило значну частину робочої сили...
- ...і нарешті Український союз радянських республік розпався...
- ...“сухий закон” мав покращити суспільство, але погіршив його економіку...
- ...у доповіді Хрущов звинувачував Сталоне у культурі особистості...
- ...Великий київський князь Леонід Брежнев...
- ...Інститут електрозварювання імені Пантона...
- ...у розстріляному відродженні різних письменників то заарештовували, то розстрілювали, але літератори наполегливо продовжували працювати в своїх організаціях...
- ...уряд радянського союзу розпустив найкращих генералів і воєвод, а Сталін їх взяв і розстріляв...
- ...після смерті Сталіна в країні почався хаос, всі почали критикувати його і ганьбити...
- ...міленіум ЦК КПРС...
- ...Позачерговий Пленіум ЦК КПРС.....Повстання під колгоспах за символічні трутодні...

Ще в кінці весни на Міжнародному форумі з обміну досвідом студентів, що проходив в Одесі, я познайомилась зі студентами з Болгарії. Серед них була голова студентської ради Тракійського університету м. Стара Загора Елена Булуклієва. Якраз вона мене і запросила на студентську конференцію їхнього університету, що проходить 19-21 жовтня. На перший погляд, це здавалось неможливим – інша країна, незнайомі люди, те, що їхати доведеться одному, довга тяганина з документами... Проте бажання дізнатись щось нове перемогло. Після підготовки усіх паперів та 37 годинної поїздки потягом 19 жовтня я прибула в Софію. Так і почалося моє знайомство з Болгарією. Першим враженням якраз стало те, що коли я запитала у перехожого дорожника, він мені спокійно відповів російською мовою та показав шлях. Це мене неймовірно вразило, адже я не чекала, що не буде мовленнєвого бар'єру. Ще з потягу мене зустрічали представники тракійського університету. Прибувши до їх університету, мене радісно зустріли організатори (з багатьма з

Кіровоград - Софія - Стара Загора - Кіровоград

Автор: Бондаренко Юлія

них була вже знайома через соціальні мережі, проте так приємно побачити їх наживо). Ще з першої хвилини нашого «живого знайомства» вони задавали мені величезну кількість запитань різного характеру – починаючи від погоди в Україні і до того чи користуємось шпаргалками на екзамені. І тоді я зрозуміла, що вони такі ж студенти як і ми. Після офіційної реєстрації та поселення у готелі на нас чекав офіційний вечір-знайомство. Це був невеликий фуршет, де учасники могли познайомитись один з одним у неформальній обстановці. Розважав гостей рок-гурт їх університету. Та справжні веселощі розпочались, коли заграла народна музика, і на мій подив усі підірвались зі своїх місць і почали танцювати «хоро» – це національний танець болгар. Вечір пройшов неймовірно весело. Вже на наступний день, розпочалась офіційна частина. Після офіційного відкриття, розпочалась робота в секціях. Я приймала участь в секції «Education sciences», де презентувала статтю: «Використання тестів, як форми контролю знань, умінь і навичок абітурієнтів українських вишів на прикладі зовнішнього незалежного тестування з історії України. Власний погляд», науковий керівник – доц. Довга Т. Я. Що ж можу сказати без перебільшення, мій доклад викликав інтерес (*замість 15 хвилин, що виділялось за регламентом, з усіма відповідями на запитання моя презентація тривала 1 год*). В основному задавали запитання про ЗНО, переваги, недоліки, особливості вступної ка-

мпанії. Інші доповіді були присвячені в основному проблемам учнів дошкільного віку. Проте деякі доповіді були і з історії педагогіки. Для мене було надзвичайно цікаво, приймати участь у роботі секції. Дивним лише було те, що усім учасниками було роздано бланки, в яких повинні були поставити оцінку доповідачам за їх виступ. Також в програму конференції входив офіційний вечір-закриття. На ньому вже в неформальній обстановці могли всі поспілкуватись. Також було вручено сертифікати та Abstract Book. В цілому, вечір пройшов незабутньо – веселі народні танці, приємна компанія, смачна національна їжа.

21 жовтня спеціально для приїжджих студентів була організована екскурсія до історичного музею м. Казанлик та Тракійської гробниці. Мені, як історичку, це було безмежно цікаво, адже ми вивчаємо історію слов'янських народів і, як частину курсу, – історію Болгарії. Після екскурсії організатори конференції запросили на місцеве радіо. Передусім усіх цікавило враження про країну, культуру, запитували про Україну, систему освіти.

Дні в Болгарії пролетіли непомітно. І швидко час прийшов повертатись додому. Я отримала неймовірно враження від конференції, і взагалі – від країни в цілому. Проте можу сказати з впевненістю, що найбільш цінним для мене стало знайомство з новими людьми – я знайшла багато друзів, яких сподіваюсь ще не раз побачу.

Ю. В. Буряк на фоні Великого адронного колайдера, Швейцарія – Франція

ФІЗИКА, БОГ ТА ВЕЛИКИЙ АДРОННИЙ КОЛЛАЙДЕР: розмова з кіровоградським вчителем, який щойно повернувся з центру світової науки

Автор: Манько Євгеній

ЦЕРН - загальна схема. Річний бюджет установки складає 1 мільярд євро. Цю суму спонсорують 20 країн-учасниць проекту.

Колись про речі на кшталт походження світу, чи ключових законів буття могли розмірковувати лише філософи та поети. Ці часи давно відійшли у небуття. Сучасні вчені у лабораторіях всього світу досліджують швидкість перебігу часу; обчислюють імовірну кількість паралельних світів; описують процеси, котрі відбувались у перші хвилини виникнення Всесвіту та займаються тисячами інших речей, які трохи більше століття назад могли сприйматись лише як химерні метафори або чудернацькі мовні звороти.

Втім сучасні фізики пішли ще далі. Вони починають задавати запитання, які викликають у пересічній людини ефект легкого запаморочення або (в гіршому випадку) передчуття кінця світу. Наприклад: чому предмети, що нас оточують мають масу?

Для звичайного громадянина вищезазначене питання – нісенітниця, адже всі речі, що оточують його у буденному житті, мають певну вагу і ставити її під сумнів навряд чи спаде комусь на думку. Але для фізиків маса – лише один з параметрів певного тіла, яким, до того ж, не володіє ціла низка об'єктів, наприклад, фотони – носії світла.

Дати відповідь на це запитання спробував американський фізик-теоретик Пітер Хіггс, який у 1964 році в черговій науковій праці створив теорію про механізм, що, при взаємодії з елементарними частками наділяє частину з них масою. На честь автора цей механізм назвали хіггсівським полем, а його найменшу структурну частинку – бозоном Хіггса.

Минали роки, інтерес до цієї проблеми зростав і, врешті-решт, було вирішено побудувати машину для перевірки теорії Хіггса. Наприкінці 1990-х розпочалось її будівництво, що закінчилось у

Пітер Хіггс, британський фізик, котрий у 1964 році передбачив існування бозона Хіггса.

вересні 2008 року. Результат цього будівництва, швидше за все, відомий під назвою Великого адронного колайдера (ВАК).

Пристрій розпочав свою роботу в 2010 році, а вже 4 липня 2012 на прес-конференції у ВАКУ було зроблено сенсаційну заяву: з імовірністю 99% бозон Хіггса відкрито.

Тут я пропоную шановним читачам спинитись на хвилику і ще раз подумати про те, як близько сучасна фізика підійшла до кордонів філософії чи навіть теології. Якщо вірити теоріям науковців (а причин не робити цього у нас немає) поле Хіггса існує завжди і всюди та наділяє всі предмети масою. Якщо б про щось таке почув Фома Аквінський або інший середньовічний апологет, як, на Вашу думку, він міг би назвати це явище? Так, напевно він сказав би, що вченим вдалось відкрити Бога...

Заняття такою незвичайною наукою, як сучасна фізика породило цілий клас людей особливо розумового складу – сучасних фізиків. Це дуже специфічна каста населення, і Ви багато втратите, якщо протягом життя не поспілкуєтесь хоча б з одним її представником. Це високоосвічені і широко обізнані у різних аспектах життя особистості з чудовим

почуттям гумору, але найбільше захоплює в них інше – всезагальна відданість власній справі, готовність віддавати їй весь свій час та така рідкісна зараз жага нових знань. Це про них покійні нині брати Стругацькі писали, що їхній «Понеділок починається в суботу». У одного з них нам і випала нагода взяти інтерв'ю.

Юрій Володимирович Буряк – вчитель фізики Кіровоградського обласного загальноосвітнього навчально-виховного комплексу гуманітарно-естетичного профілю гімназії-інтернат школи мистецтв, керівник секції фізики наукового товариства «Дивосвіт» та один з найкращих спеціалістів у галузі фізики в нашій області. У період з 16 по 23 жовтня поточного року він разом з групою українських викладачів відвідав Великий адронний колайдер та поспілкувався з кореспондентом нашої газети про здобутки цього експерименту, перспективи його діяльності і значення відкриття бозона Хіггса для всієї сучасної цивілізації.

– *Отже, Ви щойно повернулись з, так би мовити, центра сучасної науки. Яка атмосфера там панує? Чи відчувається що саме там твориться історія. Адже масштаб проекту просто грандіозний – відомо,*

наприклад, що на нього вже витратили більше грошей ніж на відправку людини на місяць?

Дійсно, напевно найцікавіше, що я відчув у ЦЕРНі – дуже творча атмосфера. Мені ніколи не доводилось бачити щоб така велика кількість людей різних національностей (а на ВАК працюють представники більше ніж 100 національностей!) спілкувались різними мовами, по різному одягалися, по різному виглядали, і, водночас, розділяли спільну справу, спільне захоплення. Вони говорять про це на роботі, після роботи, у їдальні – помітно, що вони зацікавлені у тому, що роблять. Атмосфера дуже демократична: і керівники проекту і рядові працівники можуть вільно спілкуватись, обмінюватись думками. І зі сторони не помітно жодної субординації – всі вчені ніби знаходяться на одному рівні (для нас, українців, це особливо незвично). Усі неймовірно зацікавлені, і 4 липня, коли було оголошено про відкриття, з великою долею вірогідності, бозона Хіггса, у багатьох людей, незалежно від їх віку, були сльози на очах – адже вони розуміють, наскільки це важливо, скільки праці вкладено у це відкриття і ними, і тисячами інших вчених з усього світу. Це викликає своєрідний подив і заздрість. Добру заздрість – адже теж хочеться бути частиною такого колективу, працювати та приносити якусь користь...

– *До речі, а чи бере Україна участь в експериментах на Великому адронному колайдері?*

Так, бере, але, на жаль, Україна не є членом цієї організації, тому що для цього необхідне фінансування, а Україна – небагата країна. Проте наші вчені там працюють – близько 25-30 чоловік офіційно представляють харківські та київські університети. Натомість, Україна

має борг перед ЦЕРНом, що складає декілька мільйонів доларів – бо за кожного працівника, який там працює держава повинна заплатити, а цього наразі не відбувається. Втім, чесно кажучи, багато наших працюють від інших країн. На одній з конференцій перед нами виступала українка з лекцією, але як представник Флоридського університету: зовсім молода дівчина, років 25, наймовірно талановита, але вже представляє американський навчальний заклад... Окрім того, деяке обладнання для експериментів виробляється у Харкові, зокрема й унікальні детектори, виготовлені з кристалів нашими вченими. Тож неофіційна співпраця досить широка.

– **Перейдімо безпосередньо до відкриття, яке сколихнуло світову наукову спільноту. Розкажіть нашим читачам що таке бозон Хіггса і чому він настільки важливий для науковців?**

У науковому світі існує так звана Стандартна модель, яка описує розвиток Всесвіту від його початку, від Великого Вибуху. І всі експериментальні дослідження, проведені досі для перевірки цієї Стандартної моделі, тільки підтверджували її правильність. Але у цій теорії бракує однієї цеглинки, без якої вона не може вважатись повною. Точніше, однієї елементарної частинки. На честь теоретика Пітера Хіггса, який передбачив її існування, її назвали бозоном Хіггса. Вона утворилась на початку розвитку Всесвіту і саме завдяки їй частинки (нейтрони, протони...) отримали масу, внаслідок чого почали об'єднуватись у атоми, потім у молекули, планетні системи і так далі. Простіше кажучи, утворилась речовина. Тому бозон Хіггса – останній, найважливіший доказ правильності Стандартної моделі.

Відомо, що самі науковці значно скептичніше оцінюють результати експериментів на БАКУ. Навіть доповідь кооперації ATLAS, яка здійняла такий галас на початку липня, називалась не «Відкриття Хіггсівського бозона», а «Спостереження перевищення кількості подій у процесі пошуку стандартного Хіггсівського бозона». А чи можна взагалі остаточно довести, що частинка, яку відкрили науковці – це саме бозон Хіггса і наскільки далеко вчені просунулись на цьому шляху?

СТУДЕНТСЬКІ ЛЯПИ

...Присидія Верховної ради...
 ...у IX ст. навколо Києва проживали поляни, древліани, сіверяни і куркуляни...
 ...німці намагались якомога сильніше видіти колгоспну систему на селі...
 ...колективізація – примусове забирання їжі у селян і поїдання її у містах...
 ...повсякденна загроза з боку театрів і турків...

Першочергово, коли ці експерименти лише проектувались, було побудовано кілька детекторів, що працювали незалежно один від одного, щоб уникнути підтасовки результатів, помилок, що могли викривити результати цього важливого експерименту. Тому окрім згаданого детектора ATLAS на іншому боці установки, на території Франції, розташовано детектор CMS, що ідентичний за будовою та рештою параметрів до першої установки. Четвертого липня, після порівняння даних, здобутих групами вчених, котрі працювали на обох детекторах, було помічено сплеск на енергіях, на рівні яких повинен був «знайтися» бозон Хіггса, - там відстежувались піки, що підтверджують існування цієї частинки. Єдине, що викликає сумнів стосовно того, чи

насправді це Хіггсівський бозон – той факт, що поки що не всі параметри відкриття задовольняють передбачені теоретично параметри. Наприклад, спин, – він має дорівнювати 0. На даному етапі визначити його ще важко, тому експерименти, основним напрямком яких є вимірювання спіна, триватимуть до нового року. Але те що це нова частинка, важка частинка, частинка, що була раніше невідома науці, не підлягає сумніву.

– **Як Ви оцінюєте масштаб цього відкриття? Дехто говорить про найбільше відкриття за останні 50 років, хтось називає його «дверима у нову фізику»... Що Ви скажете з цього приводу?**

Я дійсно вважаю, що це видатне досягнення, а от про його результати і значення, як і зазвичай, можна буде говорити пізніше. Зараз мені важко дати оцінку чи це буде найбільшим досягненням, скажімо, першої половини XXI століття, чи внаслідок цього та інших відкриттів у науці ми просунемося ще далі. Але те, що ми на порозі великих фундаментальних відкриттів в усіх природничих науках, як на мене, не викликає сумніву. Знаєте, все у світі розвивається по спіралі і зараз ця спіраль саме виходить на той етап, коли дуже різко підіймається вгору. Адаже на протязі останніх десятиріч великих відкриттів не було – відбувалось якраз накопичення різноманітних наукових фактів, що мають призвести до цікавих, нестандартних знахідок у найближчому майбутньому.

– **Зрозуміло, що говорити про це ще зарано, але які горизонти практичного використання набутих знань?**

Поширене запитання. ЦЕРН – це найбільш дорогий науковий проект в історії людства (і взагалі, існує навіть своєрідний жарт з цього

го приводу – кажуть, що у фізиків є традиція збиратись раз на 12,5 мільярдів років і будувати Великий адронний колайдер)(Сміється), ми ставили аналогічне запитання керівникам проекту і нам сказали, що це настільки дорогий і масштабний проект, що про його практичне значення зараз не можна навіть говорити – тільки про теоретичне. А от результати цієї теоретичної роботи, зрозуміло, знайдуть своє відображення у якихось практичних наслідках. Звичайно ж, їх можна було б використовувати для розвитку медицини, боротьби з захворюваннями тощо; але ця глобальна теорія, на мою думку, дасть більше користі в майбутньому ніж застосування її в дрібніших практичних проектах. Адже ЦЕРН – це не тільки пошук бозона Хіггса, це й десятки інших менш важливих завдань, у процесі розв'язання яких можуть бути винайдені цікаві практичні винаходи. Так, наприклад, загальновідомо, що Інтернет народився саме у ЦЕРНі – у 89-му році американець Лів уперше застосував гіпертекст для обміну інформацією (ЦЕРН і тоді вже був великим, а зараз це взагалі держава в державі, як мені здалося). Те саме з цілою низкою звичних для нас сьогодні речей. Звичайно, важко передбачити, що станеться через 10 років, яке застосування буде знайдено для добутих знань... На жаль, все, що віднаходять науковці можна застосовувати як у позитивному напрямі, так і в негативному...

– **Відкриття такого масштабу у фізиці рідко залишаються здобутком лише фізики. Скажімо, принцип відносності Ейнштейна вже з початку свого існування перетворився з фізичного на загально філософський; відкриття квантової невизначеності багато хто сприйняв як підтвердження**

тези про множинність істин, а зважаючи на те, що навіть до відкриття бозона Хіггса багато хто називав його «частинкою Бога»... чи бачите ви тут простір для метафізичних інтерпретацій?

Я взагалі вважаю, що це не фізичне, а загальнолюдське, загальнонаукове відкриття, що безумовно матиме вплив на весь розвиток науки, навіть на розвиток нашої цивілізації загалом, на наші можливості; буде створено різноманітні технічні та електронні засоби, котрі використовуватимуть ці ідеї та теорії. Наша цивілізація просунеться набагато вперед. Щодо філософського значення мені важко однозначно про це судити. В мене є свої думки з цього приводу, але...

– **До речі, Ви віруюча людина?**

Так. Та й взагалі, останнім часом, коли я читаю про погляди видатних фізиків та порівнюю з ними власні життєві позиції, знаходжу чимало подібностей. Я народився за Радянської системи і вивчав науковий комунізм, інші теорії... З віком мої погляди змінювались, і зараз, ознайомлюючись з біографіями видатних фізиків (Ейнштейна, скажімо), я переконуюсь, що до кінця життя переважна більшість з них ставали глибоко віруючими людьми, хоча на початку власної кар'єри й були атеїстами. Дедалі більше вони пізнавали науку і природу, дедалі частіше поверталися до поняття Бог. Це досить цікаво, на мою думку.

– **Безумовно. І останнє запитання. Чи не найпоширенішим мотивом у коментарях з приводу цьогорічної Нобелівської премії з фізики було здивування, що її лауреатами стали Серж Арош та Девід Вайнленд («за проривні експериментальні методи, що зробили можливим вимір окремих кванто-**

вих систем та управління ними» – ред.), а не вищезгаданий Пітер Хіггс. Зважаючи на виняткову важливість відкриття бозона Хіггса, а також на те, що теорія про його існування – одне з небагатьох передбачень у квантовій теорії, зроблене «на кінчику пера», як Ви пояснюєте таку несправедливість?

Тут справді склалася дуже цікава ситуація, здається, уперше в історії Нобелівської премії. По-перше, існування бозона Хіггса ще остаточно не підтверджено. Але якщо це станеться, перед Шведською академією наук постане питання – кому її вручати? Пітеру Хіггсу, який більше п'ятидесяти років тому теоретично передрік його існування лише, щоб обґрунтувати вірність Стандартної моделі, чи вченим, що експериментально підтвердили його існування у ході численних експериментів (адже на різних проектах у ВАК працює більше двох тисяч осіб). Мені важко сказати, яке рішення прийме у цій ситуації Нобелівський комітет, адже, знову ж таки, подібна ситуація виникла вперше. На мою думку, нагороду варто присвоїти всім членам організації ЦЕРН за організацію і проведення цього унікального дослідження. Те, що премію не вручили вже цього року пояснюється тим, що бозон ще офіційно не відкритий. Премія ж призначається за ті досягнення, які не викликають сумніву, принаймні у більшості науковців. Тому за деякі досягнення вчені отримують визнання лише за двадцять або й тридцять років – але треба, щоб вони до цього часу дожили...

Дякую за інтерв'ю. Приємно усвідомлювати, що і в нашому місті є люди, котрі стоять на передньому краю науки.

Права та обов'язки студентів, які проживають у гуртожитку

Студенти-консультанти: Улюшев Богдан, Чорна Марина

На сьогодні досить актуальною проблемою видається знання громадянами власних прав та обов'язків. Загальновідомим є положення, викладене у ч.2 ст.68 Конституції України: «Незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності». Але на цьому юридичні знання пересічної людини закінчуються. До юридичної клініки, останнім часом, почастишали звернення студентів, які проживають у гуртожитку, із питаннями на що вони мають право, до чого вони зобов'язані та які заборони на них поширюються. З огляду на це, доцільно викласти відповіді на дані питання у статті.

Слід вказати, що регламентація прав і обов'язків мешканців студентських гуртожитків має розпорошений характер. Серед них можна визначити такі, як Примірне положення про гуртожитки, яке діє ще з червня 1986 року, глава 4 Житлового кодексу Української РСР, стаття 38 Закону України «Про вищу освіту» від 17.01.2002, пункт 54 та 66 Положення про державний вищий навчальний заклад, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 5 вересня 1996 р., Санітарні правила оснащення, обладнання і утримання гуртожитків для робітників, студентів, учнів середніх спеціальних навчальних закладів і професійно-технічних училищ від 01.11.1988, Типові норми обладнання гуртожитків меблями та іншим інвентарем. У свою чергу, Спеціалізований закон «Про забезпечення реалізації житлових прав мешканців гуртожитків» не поширюється на громадян, які прожи-

вають у гуртожитках, призначених для тимчасового проживання у зв'язку з навчанням.

Уся тяжкість нормотворчості відповідного питання "лягла на плечі" Міністерства освіти і науки (яке потім, згідно з Указом Президента України №1085 від 9 грудня 2010 р., було реорганізовано в Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України). Наприкінці 1993 року тоді ще Міністерство освіти затвердило Типове положення про студентський гуртожиток ВНЗ Міністерства, Типові правила внутрішнього розпорядку в студентських гуртожитках навчальних закладів Міністерства освіти України та Типове положення про студентське містечко навчального закладу Міністерства. Майже 14 років ці три документа, введені в дію Наказом Міністерства освіти України №440 від 9 грудня 1993 року, діяли "напівлегально", бо не були зареєстровані в Міністерстві юстиції. 2007 року МОН начебто вирішило виправити цю прогалину та випустило Наказ №769 від 29 серпня "Про затвердження Типового положення про студентський гуртожиток вищого навчального закладу". Але в реєстрації цього документу було відмовлено (лист про відмову Міністерства юстиції №761/5 від 13 вересня 2007 р.). У листопаді того ж року відбулася наступна спроба – прийнято Наказ Міністерства освіти і науки №1004 "Про затвердження Примірного положення про студентський гуртожиток вищого навчального закладу". Досі повідомлення про реєстрацію або відмову в ній немає.

Зважаючи на це, єдиним нормативно-правовим документом, що повністю присвячений та досконалим чинно регламентує порядок надання жилої площі в гуртожитках, користування цими гуртожитками й їхнє утримання, є Примірне положення про гуртожитки, затверджене Постановою Ради міністрів Української РСР у 1986 році. З огляду на це, велике значення у регулюванні прав та обов'язків студентів, що проживають у гуртожитку, належить локальним актам. При створенні Положення про студентські гуртожитки конкретного навчального закладу керуються в першу чергу Типовим.

Так, на прикладі Положення про студентські гуртожитки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка та, керуючись вищезазначеними нормативно-правовими актами можна виокремити обов'язки власника або уповноваженого ним органу навчального закладу, гуртожитку та коменданта.

Безпосереднє керівництво господарською діяльністю та експлуатацією гуртожитків, організацією побуту мешканців, додержанням встановленого порядку здійснюється проректором по адміністративно-господарській роботі та комендантом.

Власник або уповноважений ним орган навчального закладу, гуртожитку зобов'язаний:

- 1) суворо виконувати угоду, укладену з мешканцем гуртожитку;

- 2) утримувати приміщення студмістечка і гуртожитків у відповідності з встановленими санітарними правилами. Житлова площа в гуртожитку надається в розмірі не менше 6 м² на одну особу;
- 3) укомплектовувати гуртожитки меблями, обладнанням, білизною та іншим інвентарем по діючим «Типовим нормам обладнання гуртожитків меблями та іншим інвентарем»;
- 4) забезпечувати мешканців необхідним обладнанням, інвентарем, інструментом і матеріалами для проведення робіт по обслуговуванню та прибиранню гуртожитку і прилеглої території;
- 5) своєчасно проводити ремонт гуртожитків, інвентаря, обладнання, утримувати в належному стані закріплену територію та зелені насадження;
- 6) забезпечувати проведення відповідних оформлювальних робіт будинків, приміщень гуртожитків, території;
- 7) надавати мешканцям у гуртожитку необхідні комунально-побутові послуги, приміщення для проведення виховної роботи, самостійного навчання і проведення культурно-масових і спортивних заходів;
- 8) переселяти в разі необхідності при гострих захворюваннях і відсутності можливості госпіталізувати хворих мешканців гуртожитку в ізолятори;
- 9) укомплектовувати штат гуртожитків у встановленому порядку обслуговуючим персоналом;
- 10) сприяти радам студентських гуртожитків у розвитку студентського самоврядування з питань праці, побуту і відпочинку мешканців;
- 11) здійснювати заходи з покращення житлових і культурно-побутових умов у гуртожитку, своєчасно вживати заходів по

реалізації пропозицій мешканців, інформувати їх про прийняті рішення;

- 12) забезпечувати необхідний тепловий режим у всіх приміщеннях у відповідності з встановленими нормами комфортності;
- 13) забезпечувати своєчасне фінансування витрат на утримання гуртожитків;
- 14) у разі необхідності забезпечувати виділення приміщень для організації в гуртожитках їдалень і буфетів, оснащувати їх торгово-технологічним обладнанням, меблями і посудом.

Власник або уповноважений ним орган навчального закладу призначає коменданта гуртожитку з урахуванням думки профспілкового комітету студентів. Комендант гуртожитку несе відповідальність за дотримання правил внутрішнього розпорядку всіма мешканцями і обслуговуючим персоналом. Матеріально відповідальними особами гуртожитку є: комендант гуртожитку, кастиелянша.

СТУДЕНТСЬКІ ЛЯПИ

...Повстання під проводом Криштофа Косигіна...
 ...в Україні є чотири пори року та Кримські Карпати...
 ...в Україні є дві гори – Карпатська й Кримська...
 ...населення України 603,7 тисяч квадратних кілометрів...

Проаналізувавши Правила внутрішнього розпорядку в студентських гуртожитках Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, можна визначити права та обов'язки мешканців студентських гуртожитків. Так, мешканці гуртожитку мають право:

- користуватися приміщеннями учбового і культурно-побутового призначення, обладнанням і майном гуртожитку;

- вимагати своєчасного ремонту або зміни обладнання, меблів, постільних речей та іншого майна гуртожитку, а також усунення недоліків у побутовому забезпеченні;
- обирати раду студентського гуртожитку і бути обраним до її складу;
- брати участь через студраду у вирішенні питань, пов'язаних з покращенням житлово-побутових умов, організації виховної роботи і дозвілля, роботи обслуговуючого персоналу та інших;
- звертатися із скаргами до керівництва навчального закладу на роботу обслуговуючого персоналу і житлово-побутові умови, які не відповідають вимогам Положення про гуртожиток і нормам обладнання та утримання гуртожитків.

У свою чергу наявність прав породжує і певні обов'язки. Зокрема, студенти, які проживають у гуртожитку зобов'язані:

- знати і суворо дотримуватися правил внутрішнього розпорядку і розпорядку денного в гуртожитку. З 23.00 години і до 7.00 години в гуртожитку повинна додержуватися тиша;
- дотримувати чистоту і порядок у житлових кімнатах, місцях загального користування і брати участь у всіх видах робіт, пов'язаних із самообслуговуванням, щоденно прибирати жилі кімнати і блоки;
- дбайливо ставитися до державної власності — приміщень, обладнання, майна гуртожитку, економно витрачати електроенергію, газ і воду;
- своєчасно вносити плату у встановлених розмірах за користування гуртожитком, постільними речами і за всі додаткові платні послуги, якими вони особисто користуються;

- особисті речі, що не потребують щоденного вживання, здавати до камери схову. За речі, які не здані на зберігання, адміністрація відповідальності не несе;
- при залишенні кімнати вимкнути світло, зачинити вікна, здати ключ від кімнати черговому вахтеру;
- своєчасно давати заявки на ремонт електричного, сантехнічного обладнання і меблів;
- відшкодувати заподіяні матеріальні збитки у відповідності з діючим законодавством;
- про всі надзвичайні події у гуртожитку терміново сповіщати коменданта гуртожитку і студентську раду;
- дотримуватися правил техніки безпеки, пожежної безпеки при користуванні електричними і газовими приладами, не встановлювати без дозволу адміністрації гуртожитку додаткові електроспоживаючі прилади (особисті електропобутові прилади і радіоапаратура мешканців підлягають реєстрації у завідуючого гуртожитком);
- при залишенні гуртожитку на довгий час (більше 1-го тижня), а також при виїзді на канікули або практику, письмово попереджувати завідуючого гуртожитком (вказати адресу, куди вибув), одержане майно і ключі від кімнати здати завідуючому гуртожитком;
- по закінченню навчання в навчальному закладі або при достроковому позбавленні права на мешкання виїхати із гуртожитку у двотижневий строк;
- при тимчасовому виїзді із гуртожитку повідомити про це старосту кімнати (повідомивши адресу, куди від'їжджає).

Окремо слід виділити перелік заборон, що стосуються мешканців гуртожитку. А саме їм забороняється:

- самовільно переселятися із однієї кімнати в другу;
- переробляти і переносити інвентар і меблі з однієї кімнати до другої або виносити із робочих кімнат;
- прати білизну, чистити одяг і взуття в жилих кімнатах;
- наклеювати або прибівати на стінах і шафах об'яви, розклади, фотографії, малюнки та таке інше;
- проводити переробку і ремонт електроустаткування, вмикати електроопалювальні прилади в жилих кімнатах;
- самовільно замінювати дверний замок;
- залишати сторонніх осіб після 23.00 години на ночівлю. Вхід до гуртожитку дозволяється гостям тільки у не навчальний час з 17.00 до 23.00 години;
- приносити і вживати спиртні напої, палити в жилих і робочих кімнатах, з'являтися до гуртожитку у нетверезому стані;
- створювати шум, а також вмикати радіотелевізійну апаратуру на гучність, яка перевищує чутність кімнати;
- тримати домашніх тварин.

За порушення правил внутрішнього розпорядку і денного режиму в гуртожитку на мешканців накладаються такі стягнення як: зауваження; догана; сувора догана; непоселення в гуртожиток на наступний рік; виключення із навчального закладу.

Слід враховувати, що стягнення, як і заохочення, мешканцям гуртожитків, студентам і аспірантам у встановленому порядку виносяться ректором (деканом факультету) навчального закладу за поданням студентської ради і коменданта гуртожитку, погодженим із студентською профспілкою. Тобто, відповідно до п.12 част.3 ст.38 Закону України «Про вищу освіту» для

рішення про виселення з гуртожитку особи необхідне погодження з органом студентського самоврядування у вищому навчальному закладі.

Варто також звернути увагу на те, що згідно з чинним законодавством, користування жилим приміщенням у будинках державного та громадського жилого фонду здійснюється у відповідності до договору найму жилого приміщення. Цей договір повинен укладатися між мешканцем гуртожитку, на ім'я якого виданий ордер, та адміністрацією університету. Сторони за даним договором є рівноправними, тому можуть на свій власний розсуд регламентувати свої права та обов'язки на паритетних підставах. Однією з істотних умов договору є визначення прав та обов'язків його сторін і на практиці фактично відбувається дублювання прав та обов'язків, закріплених Типовим положенням.

Підсумовуючи виклад консультації, можна окремо зазначити коло осіб, які зобов'язані допомогти у відновленні порушених прав студента, який проживає в гуртожитку. Серед них: керівники органів студентського самоврядування і студентської профспілки університету; староста блоку, комендант гуртожитку, куратор твоєї групи; заступник декана з виховної роботи, проректор з АГЧ, проректор з соціальних питань і виховної роботи, ректор університету, головне управління освіти місцевої обласної державної адміністрації, Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України.

Планета Земля продовжує свій невпинний лет навколо Сонця, у далекій Америці змінюються (точніше, НЕ змінюються) президенти, в Сирії тривають бойові дії і гине цивільне населення... і лише наша редакція, як самотній острівець стабільності у цьому бурхливому світі, продовжує слідкувати за останніми прем'єрами світу кіно, намагаючись за мішаниною випадкових подій побачити, куди ж прямує сучасна цивілізація...

007: КООРДИНАТИ СКАЙФОЛЛ

Ювілейний п'ятидесятий фільм, присвячений пригодам Джеймса Кемпіоновича Бонда, ошасливив глядачів неочікуваним ренесансом франшизи та концентрованою дозою витонченої британської естетики, яка на фоні повального засилля американізму справляє враження чогось тонко елітарного. Щоправда, неочікуваним ренесанс був лише для людей, котрі не володіють мистецтвом гадати по долоні його величності Кіно. Для критиків же те, що новий «Бонд» буде цікавим, стало зрозуміло ще коли Інтернетом розлетілась новина про призначення на посаду режисера майстра психологічних драм Сема Мендеса. Окремий рядок хочеться присвятити Деніелу Крейгу, котрий нарешті з розряду протагоніста у неканонічному приквелі бондіани перейшов у статус Бонда нашого часу і успадкував не лише фірмовий Aston Martin DB5, а й характерний прищур людини з ліцензією на вбивство та їдке почуття гумору.

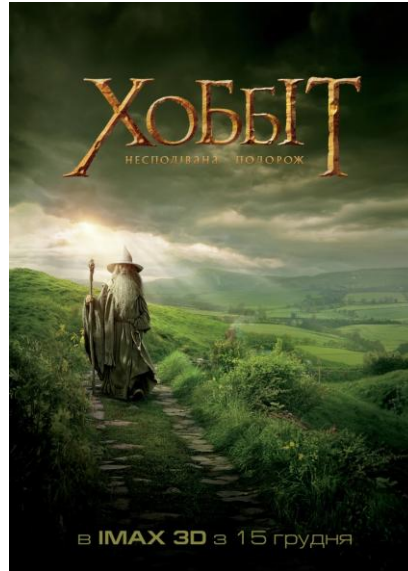
Коротше кажучи, завдяки лаконічному психологізму та майстерному підбору локацій пану Мендесу вдалось переконати нас у тому, що в 50 життя тільки починається.

СУТІНКИ: САГА: СВІТАНОК

Скажіть, яка подія могла б переконати Вас у тому, що в кінці грудня на людську цивілізацію і

МЕМЕНТО MORE!

Автор: Манько Євгеній

справді чекає апокаліпсис? Для нашої редакції такою прикметою стало б, скажімо, те, що останній фільм безкінечної саги про вампірів та підліткові комплекси виявився б хорошою стрічкою. І здається, шановні читачі, нам справді є чого боятися...

Звичайно ж, автору цих рядків забракло сміливості відвідати сеанс останньої частини «Сутінок» власноруч, але, зважаючи на те, що провідні вітчизняні кінокритики називають його більш-менш порядним пригодницьким бойовиком, ми б рекомендували Вам подбати про глибоченький бункер та запаси питної води на 21 грудня поточного року.

ДЖАНГО ВІЛЬНИЙ

Згаданий нами немарно Квентін Тарантіно теж дасть про себе знати цього року. На новорічні свята він обіцяє подарувати нам цинічну (як завжди), яскраво зіграну (знову без змін) та неймовірно атмосферну (а ось це вже щось новеньке) стрічку про раба Джанго, котрий з допомогою револьвера та білого напарника з незрозумілою мо-

тивацією мститиметься тонучим у розкоші й аморальності плантаторам. Напевно, картина буде неабиякою, адже навіть Леонардо ді Капріо нарешті згодився зіграти поганого хлопця (у свій час він не зробив цього для «Міста гріхів» Родрігеса). Зважаючи на це, а також на те, що пан Тарантіно нещодавно відзначився заявою про наміри піти зі світу кіномистецтва через кілька років, наша редакція закликає Вас у щасливу пору новорічних свят відвідати найближчий кінотеатр та подивитись на кров на бавовнянику, загниваючих плантаторів, героїчних афроамериканців, дуелі на револьверах та Дикий Захід, яким, швидше за все, ми його не побачимо більше ніколи.

ХОББІТ

Схожена те, що есхатологічні побоювання, висловлені нами вище знаходять дедалі більше підтверджень. Конкретно ж це виявляється у тому, що екранізація ПІТЕРОМ ДЖЕКСОНОМ (!!!) твору ДЖОНА ТОЛКІЕНА (!!!), скоріш за все, виявиться НУДНИМ фільмом. Справа у тому, що «Гоббіт» хоч і є чудовим пригодницьким романом, але напевно чи зможе повноцінно заповнити собою хронометраж аж трьох (!!!!!) картин, на які його вирішено було розтягнути. Ми, звичайно ж, розуміємо, що продюсерам стрічки хотілося повторити фінансовий успіх «Володаря перснів», але таким чином вони заклали бомбу під фундамент картини, про виникнення якої довгих десять років молились толкіністи та кіномани усього світу.

Нам би дуже хотілось помилитись, але пом'яніть наше слово – «Гоббіт» виявиться черговим прикладом мертвонародженого творчого дітища з затягнутими першою та другою частинами і сумбурним метушливим фіналом.

Long Live to the Queen!

«Скільки картин зберегло образ божественної краси, в той час як смерть за короткий термін зруйнувала його природний зразок, і більш гідним виявився витвір художника, ніж природи, його наставниці!» – Леонардо да Вінчі

Дівчина, яка ніби посміхається нам, але в той

же час має серйозний вираз обличчя. Хто ця незнайома, таємниця якої не полишає вчених вже майже 500 років? Невже досі, маючи величезну кількість наукових винаходів дослідники не можуть дати відповідь на просте запитання: що ж відчуває дама, зображена на видатному полотні?

Картина, на якій зображено всього лише портрет молодої дівчини, таїть у собі безліч загадок. Мабуть-таки, всі вже здогадалися, що мова йде про легендарну «Джоконду» Леонардо да Вінчі.

Таємнича посмішка

Автор: Дмитренко Олена

Отже уважно розглянемо картину і помітимо, що чогось не вистачає... Так, у красуні не вистачає брів та вій. Чи міг Леонардо спеціально зобразити Мону Лізу без брів та вій? А якщо міг, то навіщо? Що він хотів таким чином сказати? Дослідники полотна вже не перше століття задаються цим питанням, і висувають величезну кількість неймовірних гіпотез. Починаючи від тодішньої флорентійської моди (жінки видаляли навмисне все волосся на обличчі) і закінчуючи хворобою, через яку дівчина втратила брови та вій. Насправді все виявилось простіше – французький дослідник довів за допомогою спеціального 240-мегапиксельного сканера, що обличчя Джоконди було зображено з усіма деталями. Тобто, у ході чергової реставрації око вирішили «зачистити», але це не зовсім вдалося, бо в результаті, реставратори просто стер-

ли брови та вій дівчині. Такий висновок Паскаль Котт, зробив коли картину в кілька разів збільшили та сфотографували під дією ультрафіолетового випромінювання. Роздивляючись фото, було помітно, що тріщинки навколо очей дещо згладжено. Версія дуже правдоподібна, але з нею згодні не всі. Тож можливо в недалекому майбутньому нове відкриття сколихне світ мистецтва.

Таємнича усмішка Джоконди. Яку ж все ж таки емоцію переживає дівчина в момент зображення? І чи посміхається вона взагалі? Адже якщо деякий час вдивляться в картину, можна помітити, як посмішка зникає з обличчя прямо на очах. Невже да Вінчі ще наприкінці 17 століття знав тонкощі оптичних ілюзій? (Малоймовірно, і я думаю ви зі мною згодні). Щоб дослідити загадкове явище посмішки Мони Лізи, вчені винайшли близько 1000 різних приборів. Але

найцікавішим став винахід нідерландського вченого Ніц Зебе та його колег із США. Вони створили величезну базу даних із тисячами жіночих облич, на яких явно читались ті або інші емоції, при чому особлива увага приділялась мімічним ознакам (положенню губ та зморшок біля очей). Порівнюючи портрет Мони Лізи з базою даних, вчені прийшли до шокуючого висновку: дівчина переживає настільки різні емоції, що можна навіть засумніватись у достовірності експерименту, отже вчені зафіксували 83 % щастя, 9% відрази, 6% страху, 2 % злості (це взагалі реально одночасно переживати такий спектр емоцій?).

Роком раніше дослідники Кристофор Тайлер та Леонід Концевич (США) висунули свою гіпотезу щодо загадкової посмішки Джоконди. Вони стверджували, що джерело таємниці, що б ви знали – ми самі!

Вчені дійшли такого висновку змінюючи цифрове зображення картини за допомогою хвиль (як на погано налагодженому телеекрані) за допомогою такого «ефекту» вони змінили сприйняття картини! Людей, яких попросили охарактеризувати емоційне становище зображеної жінки дали вкрай суперечливі оцінки від «неймовірно щаслива» до «дуже пригнічена». Тобто коли хвилі підіймали куточки губ-дівчина посміхалась, коли опускали – здавалась пригніченою. Отже таємницю вони пояснили дуже просто: «Якщо довго вдивляться в полотно, виникає ілюзія таких самих хвиль, і людина починає сприймати посмішку як щось невловиме, те що не має чіткого пояснення».

Отож, безперечно Леонардо був генієм, специфічна винайдена ним техніка «сфумато» й досі не піддається розшифруванню. Як же це йому вдавалось й досі задаються питаннями художника, науковці й просто поціновувачі мистецтва. Але, на жаль, на жодне з цих питань світ й досі не в змозі відповісти. Дослідження не припиняються, а кількість запитань збільшується.

Можливо одного дня все ж таки з'явиться людина, яка зможе охопити й розгадати всі таємниці, пов'язані з Моною Лізою та взагалі всією творчістю да Вінчі.

Можливо, хтось з читачів, споглядаючи портрет Джоконди, осягне її таємниці?

VIVO TALENTO!!!

Автор: Манько Євгеній

Такий собі Леонардо да Вінчі на сторінках особистого щоденника стверджував, що все, що ми бачимо навколо нас колись існувало у свідомості художника. Іншими словами, усе розпочинається з ідеї. З кількох слів, котрі виникають із порожнечі й повністю захоплюють розум людини.

У нашому випадку все розпочалося зі слів «творчість», «прихований» і «цікаво», що одного погожого осіннього вечора склались в організаторів у фразу «Цікаво, а який вигляд має прихована творчість учнів та викладачів нашого факультету?».

Думка про організацію виставки аматорських (і не дуже) робіт теж сформувалась майже одразу. Складніше було з назвою – перш ніж прийти до лаконічного й витонченого "Vivo Talento!" довелось перебрати тонни монструозних мовних зворотів, котрі більше нагадували назви дисертацій з культурології або ультраправих політичних партій якої-небудь Аргентини.

Втім, повторимо, ця нетривала, проте насичена сутичка закінчилась перемогою доброго смаку і італійського еквіваленту фрази «Хай живуть таланти!».

З ініціативністю учасників теж проблем не виникло – варто було новині про майбутню культурну подію розлетітись коридорами факультету і права, як на кафедру філософії та політології потягнулись незліченні каравани зі студентів, викладачів(!) і навіть завідувачів кафедрами, котрі переносили численні скарби – скарби власного творчого генія.

Більше того, пропозиція витворів мистецтва була настільки значною, що організаторам навіть довелося організувати своєрідний конкурс – досить суворий, щоб статистично значна кількість конкурсантів

(в тому числі й автор цих рядків) його не пройшла. Врешті-решт було відібрано 50 фотографій, трохи більше 20 картин та одну скульптуру, яким судилося розповісти всьому прогресивному людству про багатство внутрішнього світу факультету історії та права.

А от на наступному етапі проблемами таки виникли – прозаїчно не вистачало рамок, щоб розмістити усі зібрані шедеври на суд публіки. Тут в нашій історії з'являються кілька студентів спеціальності «Політологія», які під демократичним керівництвом організаторів стали до подолання цієї банальної, але серйозної перешкоди. Залишивши позаду кілька десятків метрів використаного сукна, кілька вечорів, проведених в університеті та кілька прибитих молотком пальців, наші герої оминули й цю перепону.

Відкриттю виставки передувала ще низка дрібних приготувань, але ми не втомлюватимемо читача їх описанням, адже історія їх не запам'ятає. Натомість історія точно запам'ятає, як проходило відкриття першої (але, чомусь здається, не останньої) виставки творчих робіт митців факультету історії та права "Vivo Talento!". На вулиці був похмурий кінець листопада і десь за дужками вже відчувався спільний мистецький зими, якому ось-ось судилося видозмінити загальний вигляд складного і досі не розв'язаного рівняння, котрим і є наш світ. В одному з коридорів старого корпусу КДПУ під стінами метушились студенти, котрі розвішували на стінах останні роботи, приклеювали папірці з назвами творів та досить сильно нервували відповідно до початкового плану, офіційне відкриття мало розпочатись

о пів на першу, але організатори під натиском масового інтересу до проекту змушені були розпочати процедуру відкриття раніше запланованого і зняти будь-які кордони перед спраглими до мистецтва студентами та викладачами.

А спрагу відчувати було до чого.

Зі стін розквітали світлини найрізноманітнішого стилістичного та тематичного забарвлення. Безсумнівно, першість серед них завоювали пейзажні та макророботи. Серед них зустрічались як варіації на традиційні сюжети («Етюд в багрових тонах», «Колоски»), так і новаторські, навіть дещо авангардні мотиви («Родина», «Старе і молоде місто»). Макрофотографія заявила про себе як на мові традиційної для цього жанру флористики («Дотик сонця», «Грона»), так і за допомогою різнобарвної палітри інсектологічних варіацій («Маскування», «Природний відбір»). Не зважаючи на те, що робіт у жанрі портрету було запропоновано на суспільний розгляд всього три (якщо не враховувати портрет одного вкрай харизматичного кота – «Котяра»), усі вони являють собою зразок яскравого уречевлення людських емоцій – щирості («Щирість»), краси («Чиста краса») та турботи («Матуся»).

Зустрічались серед творів і концептуалістичні тенденції («Тепло», «Самотність»), які майстерно доповнили візуальну палітру експозиції. Окреме місце серед світлин займають представники жанру сюжет-

СТУДЕНТСЬКІ ЛЯПИ

...Хан Тим Чунь (він же хан Чингізмунд) кровавий ненажера українського народу...

...маргарінова промисловість (тобто добування маргарінової руди) майже зав'яла...

...у слов'ян було занадто розвинене скотинництво...

...головне завдання п'ятирічних п'янок полягало якомога краще розпланувати план...

...столицю Естонії було призначено Латвію...

...Повстання під колгоспах за символічні трутодні...

...високий і освічений монах Нестор Літописець...

...в УРСР завжди були відсутні державні копита

...перша хвиля розкурулення...

...народи Радянського союзу самовіддано боролися проти нацизької поваги...

ної фотографії, котрі завдяки легкості подачі і важливості висвітлених тем, додали виставці людяності й простоти («...І лише кохання в цьому світі», «Дружба», «Україна-Європа», «Чудо», «Соло №2»).

Стенди, присвячені живописним пошукам учасників, вражають свободою польоту авторської думки та різноманітністю представлених стилів – тут і майстерно виконані портрети історичних діячів, котрі вишли з-під пензлика О. В. Чорного; і невагомий присмак японського традиційного живопису, плавно нанесе-

ний на тканину і дерево дбайливою рукою Ю. В. Харченко; і численні живі, дихаючі й сонячні примітивістські полотна, котрі подарувала відвідувачам К. Богоявленська; і щире дихання портретного живопису, позначене тягінням до імпресіонізму В. Загорської; і важка, але глибока хода абстракціоністського експресіонізму, яку презентують роботи Я. Кожушка...

Втім, митцям нашого факультету тісно на двохвимірному просторі картини, і вони прагнуть вирватися у просторіший світ. Так витвори К. Шевченко у техніці «квілінг» синтезують постмодерністські експерименти над формою з притаманними наївному живопису спробами впливати на свідомість глядача з допомогою колористики.

Але титул відкриття проекту безсумнівно належить О. Л. Синенку та його скульптурі «Геній». Твір вражає своєю цілісністю й змістовною глибиною. Автору вдалось поєднати мотиви церковної скульптури з модерністським поривом до нових висот, втілити віковичне прагнення людини до нових звершень і, водночас, розуміння того, що занадто багато доводиться залишати позаду. Мрія та реальність. Віра і розчарування. Геній і посередність...

Як бачите, твори учасників виставки здатні не лише здивувати глибиною та незвіданістю широкої душі істориків, а й змусити замислитись про головне, про вічне. Саме за це і хотілося б подякувати організаторам виставки та усім її учасникам.